

1- مقدمه تصرف خراسان توسط محمود غزنوی چه بود؟

ضعف سامانیان

2- در رابطه با سلطان محمود غزنوی به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید

به کجا حمله کرد؟ به هند (1)

بهبانه و هدف اصلی او از حمله چه بود؟ بهبانه: رواج اسلام، هدف اصلی: طمع ثروت هنگفت در این کشور (2)

(3) کدام معبد را خراب کرد؟ تخریب معبد سومنات

3- قدرت غزنویان بر اساس **نیروی نظامی** بود و در میان مردم مقبولیت **نداشت**

4- رابطه **غزنویان** با خلفای عباسی **دوستانه** بود و سلطان محمود خود را مطیع خلیفه عباسی می دانست

5- طغرل بعد از شکست سلطان مسعود در کجا بر تخت نشست و نام جنگ چه بود

طغرل پس از شکست مسعود غزنوی در **نیشابور** بر تخت نشست اسم این **نبرد دندانقان** بود

6- اقدامات **طغرل** را بنویسید

(1) حکومت شیعه آل بویه را برانداخت

(2) خلفای فاطمی **مصر** را از بین برد

(3) تسخیر مناطق مختلف ایران و عراق

7- خلیفه عباسی به سبب اقدامات طغرل او را لقب **رکن الدین** داد

8- نبرد ملازگرد را شرح دهید و نتیجه آن چه شد

آلب ارسلان در نبرد ملازگرد رومیان را شکست داد و امپراتور روم شرقی را به اسارت گرفت

در نتیجه ی پیروزی آلب ارسلان در نبرد ملازگرد، بخشهای وسیعی از **آسیای صغیر** به تصرف سپاهیان سلجوقی درآمد

9- نکات تستی:

(1) ملکشاه مناطقی از **ماوراءالنهر و شام** را فتح و **حکومت سلجوقیان را به اوج قدرت رساند**

(2) در دوره ملکشاه، محدوده جغرافیایی ایران با زمان **ساسانیان** برابری می کرد و از **ماوراءالنهر در شرق تا دریای مدیترانه در غرب** گسترش یافته بود.

(3) پایتخت سلجوقیان **اصفهان** بود

درس 14

1- از بین سه سلسله ترک تبار کدام سلسله اهمیت بیشتری داشتند چرا؟

سلجوقیان به دلیل

(1) نقشی که در ایران و سایر کشورهای اسلامی داشتند

(2) وسعت قلمرو

2- تشکیلات حکومتی در دوره سلجوقیان را نام برده و وظایف هر یک را بنویسید: شاهان - وزیران - خلیفه

(1) شاهان: در راس حکومت سلجوقی سلطان بود و قدرت سیاسی و نظامی در اختیار آنها بود.

(2) از مهمترین وظایف وزیران: **تنظیم رابطه سلطان با خلیفه و فرمانروایان بود**

(3) خلیفه عباسی ریاست معنوی و دینی داشت

😊 وزارت: از مهم ترین مقام هایی که در عهد سلجوقیان وجود داشت وزارت بود

😊 شاهان برای **مشروعیت بخشیدن و جلب نظر مردم خود** را مطیع دستگاه خلافت نشان می دادند

😊 قدرت امپراتوری سلجوقیان مدیون وزیران ایرانی بود

3- وزیران ایرانی سلجوقیان :

1) عمید الملک کندری وزیر : طغرل

2) خواجه نظام الملک توسی وزیر: الب ارسلان و ملکشاه

3) خواجه نصیرالدین توسی وزیر و مشاور : هلاکو

4) خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی وزیر : غازان خان و اولجایتو

😊 دوره سلجوقیان از نظر گسترش دانش و هنر و ادب از دوره های ممتاز تاریخ بود

4- مدارس نظامیه :

😊 پس از ورود اسلام به ایران کلاسها در مساجد برگزار می شد ولی در دوره سلجوقی در مدارس نظامیه

😊 خواجه نظام الملک مدارس نظامیه را در نیشابور - اصفهان - بغداد بوجود آورد

😊 امام محمد غزالی از استادان این مدارس و سعدی از شاگردان این مدارس بود

😊 در **خراسان** در این دوره بیشتر مدرسه بود بطوریکه در **آستانه هجوم مغولان** بزرگترین مرکز علمی ، ادبی و مذهبی ایران بود

5- گسترش زبان و ادبیات فارسی در دوران غزنوی و سلجوقی را شرح دهید

در دوره غزنوی :

لشگر کشی محمود غزنوی به هند باعث رواج فارسی در آن دیار شد

در دوره سلجوقی :

1) سلجوقیان زبان فارسی را به آسیای صغیر بردند

2) در ابتدای سلجوقی نامه ها و فرمانهای حکومتی از **عربی به فارسی** تغییر یافت

6- در دوره سلجوقی به چه دلیل شهر نشینی گسترش یافت ؟ آرامش و رونق تجاری

پایتخت سلجوقیان را نام ببرید ؟ ری و نیشابور و اصفهان

اجر کاری و کاشیکاری **در قرن 5 تا 7**

7- از ابتکارات مهم معماری ایرانی برای تزیین بناها چه بود ؟ کاشیکاری

😊 **قرن 5 و 6** زبان فرمانروایان **ترکی** بود

درس 15

😊 مغولان در زمان **خوارزمشاهیان** به ایران حمله کردند

1- مغولان چرا به ایران حمله کردند

بعد از کشته شدن یک کاروان تجاری مغول به جرم جاسوسی بدستور سلطان محمد خوارزمشاه چنگیز خان این

موضوع را بهانه قرار داد و در سال **616** ق به ایران حمله کرد

2- سلطان **جلال الدین**، پسر و **جانشین سلطان محمد خوارزمشاه**، به چه دلیل نتوانست در جنگ با مغولان کاری

از پیش ببرد ؟ به دلیل اختلافات و درگیری های داخلی و یاری ندادن حاکمان محلی و خلیفه عباسی

😊 پس از مرگ چنگیز، هلاکوخان نوه ی او جانشین او شد

3- اقدامات **هلاکو خان** را بنویسید

😊 اسماعیلیان ایران را از بین برد و قلعه های آنان را ویران کرد؛

😊 با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه **خلافت عباسی را برانداخت**

😊 **ایلخانان را تاسیس** و 80 سال بر ایران حکومت کرد

😊 پس از مرگ **آخرین ایلخان مغول (ابوسعید)** حکومت فروپاشید و اتحاد از بین رفت

4- **همزمان با فروپاشی ایلخانان** قیامهای مردمی ایجاد شد که **مهمترین آنها سربداران** بود

5- در رابطه با قیام سربداران به سوالات پاسخ دهید

1- این قیام در کجا آغاز گشت : در روستای **باشتین** در سبزوار

2- بر اثر تعلیمات چه کسانی آماده مقابله با ظلم مغولان شدند : **شیخ خلیفه و شیخ حسن جوری**

3- سربداران پشتیبان کدام مذهب بودند : **شیعه**

4- توسط کدام حکومت از بین رفتند : **تیموریان**

5- شعار آنها چه بود : **سر به دار می دهیم تن به ذلت نمی دهیم**

6- هجوم تیمور به ایران :

😊 **در اواخر قرن 8** از شمالشرقی به ایران حمله کردند

😊 یکی از فاتحان مشهور تاریخ است

😊 پایتخت وی **سمرقند** بودکرد

😊 پس از تیمور **شاهرخ پسر تیمور**، جانشین شد **بعد با حکومت صفوی** از بین رفتند

درس 16

1- **خواجه نصیرالدین طوسی**

یکی از دانشمندان مسلمان ایرانی بود که **مشاور هلاکو خان** بود

یکی از کارهای با ارزش وی تشویق هلاکو خان به ساختن **رصد خانه مراغه** بود

2- **خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی**

یکی از کارهای وی **ربیع رشیدی در تبریز** بود که شامل مسجد و مدرسه و بیمارستان و خانقاه و کتابخانه بود

کتاب **جامع التواریخ رشیدی** معروفترین کتاب وی است

3- **غازان خان** با تشویق وزیر خود **خواجه رشیدالدین فضل الله** اقدام به چه کارهایی کرد

بازنگری و اصلاح امور اداری و مالی و قضایی کرد

4- **جانشین غازان خان** چه کسی بود ؟ **سلطان محمد خدا بنده (اولجایتو)**

او به پیشنهاد **شیخ فضل الله پایتخت** را به کجا برد ؟ به **سلطانیه** نزدیک زنجان برد

در **سلطانیه آرامگاه گنبد سلطانیه** را بنا نهاد و **یکی از شاهکارهای معماری در جهان اسلام است**

5- در زمان **شاهرخ پسر تیمور** : هنر و ادبیات و معماری رشد چشمگیری داشت

هرات پایتخت تیموریان بعنوان **بزرگترین و با شکوهترین شهرهای ایران** تبدیل شد

6- **شاهنامه بایسنقری** به دستور **بایسنقر میرزا شاهزاده تیموری** نگارگری و تذهیب شد

درس 17

1- **قاره آسیا** از طریق **تنگه برینگ** از امریکای شمالی جدا می شود

قاره آسیا از طریق **کانال سوئز** از قاره **افریقا** جدا می شود

کوههای اورال مرز بین **آسیا و اروپا** را تعیین می کند

2- **اوراسیا** : به دلیل اینکه **دو قاره آسیا و اروپا** به هم چسبیده اند گاهی به این **دو قاره اوراسیا** می گویند

3- ناهمواریهای آسیا را نام ببرید

فلاتهای بلند و کوههای مرتفع
سرزمین های پست
مجمع الجزایر آتشفشانی

4- فلاتهای بلند و کوههای مرتفع :

فلات های آسیا را به ترتیب از غرب به شرق نام ببرید

5- قله اورست در رشته کوه هیمالیا بلندترین قله جهان است و به آن بام دنیا لقب داده اند

6- دلتا را تعریف کنید

از انباشته شدن آبرفت ها در مصب رودها سرزمین های مثلث شکلی بوجود می آید که به آن دلتا می گویند

7- چرا در شرق و جنوب شرقی آسیا بلایای طبیعی و کوه های آتشفشانی بیشتر است؟

به علت جوان بودن ناهمواری های شرق و جنوب شرق آسیا کوههای آتشفشانی زیادی در آنجا وجود دارد

8- بخش های داخلی و مرکزی آسیا : آب و هوای قاره ای یا بری(خشک)

9- یکی دیگر از جلگه های پهناور آسیا، جلگه بزرگ چین در شرق آسیا است.

جلگه چین از ابرفت رود یانگ تسه کیانگ بوجود آمده است

درس 18

پر جمعیت ترین کشورهای جهان چین و هند هستند

در جنوب آسیا نژادهای سیاه و دورگه که از ازدواج نژادهای مختلف بوجود آمده زندگی می کنند

ژاپن و روسیه جز کشورهای گروه هشت هستند

چین و هند نیز در پیمان اقتصادی بریکس حضور دارند.

در رابطه با ببرهای اقتصادی آسیا به سوالات پاسخ دهید

چه کشورهایی به این نام مشهور هستند : کره جنوبی و تایوان و هنگ کنگ و سنگاپور

هدف اقتصادی آنها چیست : صادرات

چه کالاهایی صادر می کنند : لوازم خانگی و اتومبیل و لوازم الکترونیکی و کامپیوتری

اطلس کتابی که مجموعه ای از نقشه ها در آن گردآوری شده است

انواع نقشه اطلس

نقشه طبیعی : رشته کوهها ، فلاتها ، دریاها ، رودخانه ها نمایش داده می شود و اطلاعات شهرها و کشورها کم است

نقشه سیاسی : مرز کشورها ، ایالت ها ، استانها ، پایتخت ها و شهرهای مهم

درس 19

جلگه بین النهرین در غرب ایران و جلگه سند در شرق ایران از سرزمینهای پست و جلگه ای هستند

سواحل گرم خلیج فارس ، دریای عمان و اقیانوس هند و دریای سرخ گرم بوده و به علت نزدیکی به دریا دارای رطوبت بالا و شرجی است

بیابان بزرگ عربستان ربع الخالی است که (2/5 برابر انگلستان) می باشد

کمبود آب شیرین یکی از مسائل مهم جنوب غرب آسیا است که باعث اختلاف و درگیری بین کشورها بر سر منابع آبی

رودخانه ها شده است

پر تکلم ترین زبانها در جنوب غرب آسیا عربی ، فارسی ، ترکی و اردو است

کشور عربستان علاوه بر صادرات نفت درآمد زیادی از مراسم حج و سفر زائران بدست می آورد

ترکیه و امارات از طریق گردشگری تجارت و بازرگانی درآمد بدست می آورند

عراق و افغانستان به دلیل جنگ و اشغال نظامی توسط آمریکا و نبودن امنیت نتوانسته از نظر اقتصادی پیشرفت کنند

دو کشور وسیع جنوب غرب آسیا : عربستان و ایران

7- کدام عوامل مردم منطقه آسیای جنوب غربی را به هم نزدیکتر می کند؟

دین اسلام - زبان عربی - داشتن منابع نفت و گاز - پیوند تاریخی و فرهنگی

درس 20

7- کشورهای عمده صادرات نفت : عربستان ، ایران ، عراق ، کویت و امارات متحده عربی در این منطقه است

برخی کشورهای منطقه سعی می کنند که از طریق پیمان های **اقتصادی و فرهنگی** با یکدیگر، بیشتر همکاری کنند
پیمان اقتصادی اگو در سال 1341 بین ایران و پاکستان و ترکیه است

8- چرا جنوب غرب آسیا پر تنش است (2 مورد)

منابع عمده انرژی مورد نیاز کشورهای صنعتی و راههای مهم حمل و نقل دریایی است
وابستگی بعضی کشورهای منطقه به قدرت های بزرگ از نظر سیاسی
سرکوب مردم فلسطین بوسیله اسرائیل
ایجاد پایگاه نظامی آمریکا و انگلستان و... در این منطقه

10- آمریکا و انگلیس برای حفظ منافع خود پایگاه نظامی ایجاد کرده و در آنها تسلیحات و نیروی نظامی مستقر کرده اند

مهمترین جزایر ایران : خارک ، کیش ، قشم ، لاوان ، تنب بزرگ و کوچک و ابوموسی
اهمیت جزایر ایران : استخراج نفت ، بازرگانی ، تجارت و نظامی

درس 21

3- ناهمواری های اروپا : اروپای پیر ، اروپای جوان

اروپای پیر : در شمال اروپا ، فرسایش طولانی ، کوههای کم ارتفاع ، قله های گنبدی ، دره ها باز ،
جلگه پهناور ، دریاچه بسیار

اروپای جوان : جنوب اروپا ، چین خوردگی و رشته کوههای بلند ، قله های نوک تیز ، شیب تند ، دره های تنگ
آتشفشان و زمین لرزه

آب و هوای اروپا به چند دسته تقسیم می شود نام ببرید

قطبی و سرد - معتدل اقیانوسی - مدیترانه - قاره ای و بری

ویژگی آب و هوای مدیترانه : زمستان معتدل و مرطوب و تابستان گرم و خشک

کاتولیک ها از رهبر مذهبی و روحانی خود **پاپ** که محل اقامت او در **واتیکان** است پیروی می کنند
مسلمانان اروپا بیشتر در شبه جزیره **بالکان** هستند